

**HER DERSE
ÖZEL!**

9 SINIF

- Matematik Paragraf
- Fizik Paragraf
- Kimya Paragraf
- Biyoloji Paragraf
- Tarih Paragraf
- Coğrafya Paragraf
- Türk Dili ve Edebiyatı Paragraf

**TÜM
BRANŞLAR**

Matematik Fizik Kimya Biyoloji Tarih Coğrafya Türk Dili ve Edebiyatı

PARAGRAF

SORU BANKASI

9. SINIF PARAGRAF

EDİTÖR

Turgut MEŞE

YAZAR

Komisyon

Bütün hakları Editör Yayınevine aittir.

Yayıncının izni olmaksızın kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik yollarla ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

SERTİFİKA NO.

40447

KAPAK TASARIMI

Editör Yayınevi Tasarım Ekibi

SAYFA TASARIMI

Editör Yayınevi Dizgi Ekibi

BASKI VE CİLT

Data Dijital Matbaacılık

ANKARA

İLETİŞİM

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 20 33 - 0 505 925 57 81

www.editoryayinevi.com

Kitap hakkında görüş ve önerileriniz için

WhatsApp hattımız: 05422620337

İÇİNDEKİLER

► MATEMATİK PARAGRAF TESTLERİ	3
► FİZİK PARAGRAF TESTLERİ	39
► KİMYA PARAGRAF TESTLERİ	83
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTLERİ	121
► TARİH PARAGRAF TESTLERİ	165
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTLERİ	209
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTLERİ ..	253
► CEVAP ANAHTARI	297

MATEMATİK

PARAGRAF

TESTLERİ

MATEMATİK PARAGRAF TESTLERİ

► MATEMATİK PARAGRAF TESTİ 1	5
► MATEMATİK PARAGRAF TESTİ 2	7
► MATEMATİK PARAGRAF TESTİ 3	9
► MATEMATİK PARAGRAF TESTİ 4	11
► MATEMATİK PARAGRAF TESTİ 5	13
► MATEMATİK PARAGRAF TESTİ 6	15
► MATEMATİK PARAGRAF TESTİ 7	17
► MATEMATİK PARAGRAF TESTİ 8	19
► MATEMATİK PARAGRAF TESTİ 9	21
► MATEMATİK PARAGRAF TESTİ 10	23
► MATEMATİK PARAGRAF TESTİ 11	25
► MATEMATİK PARAGRAF TESTİ 12	27
► MATEMATİK PARAGRAF TESTİ 13	29
► MATEMATİK PARAGRAF TESTİ 14	31
► MATEMATİK PARAGRAF TESTİ 15	33
► MATEMATİK PARAGRAF TESTİ 16	35
► MATEMATİK PARAGRAF TESTİ 17	37

- 1 (I) Sözleri ve davranışları birbirine uymayan insanları mantıklı olmamakla suçlarız. (II) Düşüncelerini uyumlu olarak birbirine bağlayan, sözleri tutarlı, davranış ve kararlarında akla uygun yolu kullanan kişileri ise mantıklı insanlar olmakla değerlendiririz. (III) Doğru düşünmenin yöntemlerini konu edinen bilim dalına mantık denir. (IV) Mantık bir akıl yürütmedir. (V) Bu bağlamda mantık bir veya daha fazla yargıdan sonuç adı verilen bir yargının elde edilmesi işlemidir.

Parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangilerinde tanımlama yapılmamıştır?

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) II ve V
E) III, IV ve V

2

I. Grup

- ◆ Türkiye'nin başkenti İstanbul'dur.
- ◆ Portakal, içerisinde C vitamini bulunduran bir meyvedir.
- ◆ Üçgenin iç açılarının ölçüleri toplamı 360° 'dir.
- ◆ 15 sayısının asal çarpanları 3 ve 5'tir.
- ◆ 2 ve 3'ün toplamı 6'ya eşittir.

II. Grup

- ◆ "Kümeler" konusunu işlediniz mi?
- ◆ Gürültü yapma!
- ◆ İşin bittikten sonra gelebilirsin.
- ◆ Sınıfın en çalışkan öğrencisi sen misin?
- ◆ Elveda İstanbul!

Aşağıdakilerin hangisinde bu iki gruptaki cümlelerin dil ve anlatım yönünden farklılıkları yanlış belirtilmiştir?

- A) I. grupta II. gruba göre sayısal verilerden daha fazla yararlanılmıştır.
B) I. grupta II. gruba göre daha fazla terime yer verilmiştir.
C) I. grupta II. gruba göre kanıtlanabilir ifadeler daha fazla kullanılmıştır.
D) I. grupta II. gruba göre soru ifadelerine daha az yer verilmiştir.
E) I. grupta II. gruba göre konuşma diline daha az yer verilmiştir.

3

Mantık, doğru düşünce için nasıl düşünülmesi gerektiğine dair ilke ve kuralları araştıran bir disiplindir. İnsana serbest düşünme ve düşündüklerini anlaşılır bir şekilde ifade etme imkânı sağlar. Zihni yanlışlıklardan koruyan mantık, aynı zamanda kişiye ispat edilenle edilemeye ayırma becerisi kazandırır. Yaşadığı dönem ve öncesine ait mantık bilgisi ile kurallarını sistemli bir şekilde ilk kez Yunan filozofu Aristoteles (Aristo) ortaya koymuştur. Aristo günümüzde klasik mantığın kurucusu olarak bilinir. Sembolik mantık, klasik mantığın sembolleştirilmiş biçimidir. Günümüzde kullanılan sembolik mantık konusundaki ilk sistemli çalışmalar Alman filozofu G. W. Leibniz (1646–1716) tarafından yapılmıştır. Sembolik mantık günümüzde hem doğru düşünmenin bir yolu hem de matematiğin tüm dünyadaki ortak dilidir.

Parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Doğru düşünceye ulaşmak isteyen bir araştırmacı mantıktan yararlanabilir.
B) Kanıtlanabilir ifadeler mantık yardımıyla ulaşılabiliriz.
C) Aristoteles, mantık bilgisini kullanmıştır.
D) Sembolik mantık günümüzde, klasik mantığın yerini almıştır.
E) Sembolik mantık tüm dünyada bilinmektedir.

4

Doğru ya da yanlış kesin bir hüküm (yargı) bildiren ifadelere önerme adı verilir. Matematikte önermeler genellikle p, q, r, s gibi küçük harflerle gösterilir. Bir önermenin doğru ya da yanlış olmasına, o önermenin doğruluk değeri denir. Bir önerme doğru ise doğruluk değeri D veya 1 ile yanlış ise Y veya 0 ile gösterilir. Bir p önermesi doğru bir önerme ise "p/1" yanlış bir önerme ise "p/0" şeklinde gösterilir ve "p önermesi 1'e denktir." ya da "p önermesi 0'a denktir." şeklinde okunur. Doğruluk değerleri aynı olan iki önermeye denk önermeler denir. p önermesi q önermesine denk ise p/q, p önermesi q önermesine denk değil ise "p≠q" ile gösterilir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Sayısal verilerden yararlanılmıştır.
B) Anlatım tanımlamalar ile geliştirilmiştir.
C) Sembolden yararlanılarak anlatım güçlendirilmiştir.
D) Terimler kullanılarak bilimsellik artırılmıştır.
E) Öznel ifadelerle konu anlaşılır hale getirilmiştir.

1 Sadece açıklık değerine bağlı yapılacak yorumlar yüzey-sel olmakla birlikte;

- ◆ Bir veri grubundaki açıklık değerinin büyük çıkması genel olarak veri grubunun heterojen olduğunu yani uç değerler arasındaki farkın yüksek olduğunu,
- ◆ Bir veri grubundaki açıklık değerinin küçük çıkması ise veri grubunun homojen olduğunu yani uç değerler arasındaki farkın az olduğunu ve verilerin birbirine yakın olduğunu gösterir.

Parçanın yazılma amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir veri grubundaki açıklık değerinin büyük veya küçük çıkmasının ilişkili olduğu durumları anlatmak
- B) Bir veri grubunun heterojen olduğunu belirtmek
- C) Uç değerler arasındaki farkın yüksek olduğunu vurgulamak
- D) Uç değerler arasındaki farkın az olduğunu açıklamak
- E) Verilerin birbirine yakın olduğunu ifade etmek

2 Bir veri grubundaki en büyük değer ile en küçük değer arasındaki farka açıklık denir. Standart sapma, ölçme sonuçlarına ilişkin veri grubunu niteleyen ve veri grubundaki ölçme sonuçlarının yayılımı hakkında bilgi veren bir istatistik olup S ile gösterilir. Standart sapma aynı zamanda verilerin aritmetik ortalamadan uzaklıklarının bir ölçüsüdür. Standart sapma hesaplanırken aşağıdaki işlem sırası izlenir:

- ◆ Veri grubuna ait verilerin aritmetik ortalaması hesaplanır.
- ◆ Her ölçümün aritmetik ortalamadan farkı alınır.
- ◆ Farkların kareleri alınıp toplanır.
- ◆ Bulunan değer toplam gözlem sayısının 1 eksiğine bölünerek karekökü alınır.

Buna göre standart sapma hesaplanırken dört işlem-den hangileri kullanılır?

- A) Sadece toplama ve çıkarma
- B) Sadece çarpma ve bölme
- C) Sadece çarpma, bölme, çıkarma
- D) Sadece toplama, çıkarma ve bölme
- E) Toplama, çıkarma, çarpma ve bölme

3 İki veri grubunu karşılaştırmada standart sapma değerlerine bakılarak aşağıdaki yorumlar yapılabilir:

- ◆ Standart sapma ne kadar küçükse grubun puanları düzenli, tutarlı, güvenli, istikrarlıdır. Veri grubu homojenlik gösterir. Puanlar birbirlerine ve ortalamaya yakındır.
- ◆ Standart sapma ne kadar büyükse grubun puanları düzensiz, tutarsız ve istikrarsızdır. Veri grubu heterojenlik gösterir. Puanlar birbirlerine ve ortalamaya uzaktır.

A ve B grubu arasındaki standart sapma küçük olduğuna göre aşağıdakilerden hangisi yanlış bir bilgi olur?

- A) A ve B gruplarının verileri metodik ve kararlı bir yapıdadır.
- B) A ve B gruplarının verileri çok fazla değişime uğramamaktadır ve uyumludur.
- C) A ve B gruplarının verileri ayrı cinslerden oluşmaktadır.
- D) A ve B gruplarının verileri birbirine yakındır.
- E) A ve B gruplarının verileri birbirlerine hemen hemen denktir.

4

- I. Eksenlere çok fazla veri yerleştirmek durumunda kaldığımızda bunun önüne geçmek için verileri gruplara ayırarak grafiği öyle çizeriz.
- II. Veri sayısının çok olduğu durumlarda grafikte gösterim zorlaşır.
- III. Bu şekilde çizilen grafiğe histogram denir.

Numaralandırılmış metinlerin "giriş-gelişme-sonuç" şeklinde sıralanmış hali aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) I – II – III
- B) I – III – II
- C) II – III – I
- D) II – I – III
- E) III – II – I

FİZİK

PARAGRAF

TESTLERİ

FİZİK PARAGRAF TESTLERİ

► FİZİK PARAGRAF TESTİ 1	41
► FİZİK PARAGRAF TESTİ 2	43
► FİZİK PARAGRAF TESTİ 3	45
► FİZİK PARAGRAF TESTİ 4	47
► FİZİK PARAGRAF TESTİ 5	49
► FİZİK PARAGRAF TESTİ 6	51
► FİZİK PARAGRAF TESTİ 7	53
► FİZİK PARAGRAF TESTİ 8	55
► FİZİK PARAGRAF TESTİ 9	57
► FİZİK PARAGRAF TESTİ 10	59
► FİZİK PARAGRAF TESTİ 11	61
► FİZİK PARAGRAF TESTİ 12	63
► FİZİK PARAGRAF TESTİ 13	65
► FİZİK PARAGRAF TESTİ 14	67
► FİZİK PARAGRAF TESTİ 15	69
► FİZİK PARAGRAF TESTİ 16	71
► FİZİK PARAGRAF TESTİ 17	73
► FİZİK PARAGRAF TESTİ 18	75
► FİZİK PARAGRAF TESTİ 19	77
► FİZİK PARAGRAF TESTİ 20	79
► FİZİK PARAGRAF TESTİ 21	81

1 “Dünya masmavi görünüyor, ne kadar da muhteşem. İnılmaz!” Bu sözler 12 Nisan 1961 tarihinde uzaya çıkan ilk insan Yuri Gagarin’e (Yuri Gagarin) aittir. Gagarin bu sözleri söylediğinde Dünya yüzeyinden 300 km uzakta bulunuyordu. İnsanlık tarihine öncü bir kahraman olarak adını yazdıran Yuri Gagarin, “Vostok-1 (Vostok)” füzesi ile uzaya çıkmış, kırk beş dakika süren uçuşla Dünya’yı turlamış ve sonra başarılı bir dönüş yapmıştır. Gagarin’in bu başarısı tarih boyunca bilime katkısı bulunan tüm insanların başarısıdır. Irk, dil, din ayrımı gözetmeyen bilim, insanlığın birleştiği alanlardan biridir. İlk çağlardan bugüne insan, içinde bulunduğu evreni merak etmiş ve evrene dair sorularına cevap bulmaya, günlük yaşam problemlerini çözmeye çabalamıştır.

Bu parça dil ve anlatım yönünden değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Genellemelere yer verilerek konunun etkileyciliği artırılmıştır.
- B) Öznel ifadelerle konuya içtenlik katılmıştır.
- C) Metnin tamamı hakim bakış açısıyla anlatılmıştır.
- D) Sayısal verilerle düşünce geliştirilmeye çalışılmıştır.
- E) Tanık gösterme metoduyla anlatım yönü desteklenmiştir.

2 Türkçe karşılığı kablosuz bağlantı olan Wi-Fi (Wireless Fidelity-Vayrlıs Fidelidi), internete (genel ağ) erişimin kablo kullanılmadan yapılmasını sağlayan teknolojidir. Wi-Fi’yi kullanabilmek için Wi-Fi etki alanında, kablosuz bağlantıyı destekleyen cep telefonu, tablet, bilgisayar gibi bir cihazın olması yeterlidir. Cihazın algıladığı ağlardan bir tanesi seçilerek internet bağlantısı kurulur. Veri iletimi, elektromanyetik dalgalarla yapıldığı için dünyanın Wi-Fi bağlantısı olan her noktasında bilgiye erişmek ve bilgiyi paylaşmak mümkündür.

Buna göre Wi-Fi aracılığıyla veri aktarabilmek için;

- I. Wi-Fi bağlantısını destekleyen bir cihazın olması
- II. İnternet bağlantısının aktif olması
- III. Wi-Fi kapsama alanı içinde olunması

unsurlarından hangileri gereklidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

3 İnsanoğlu beslenme ve barınma gibi temel ihtiyaçlarını gidermek ve doğayı anlamak için sayısız gözlem yapmıştır. Çevresindeki olayları gözlemlerken kimini taklit etmiş, kiminden endişe duymuştur. Örneğin yuvarlanan kayalardan esinlenerek tekerleği icat eden insan, yıldırım ve deprem gibi anlamlandıramadığı doğa olaylarından korkmuştur. Endişeleri, insanoğlunu bu olayları sorgulamaktan alıkoymamış aksine daha da meraklandırmıştır. İnsanoğlunun doğayı anlama çabasıyla başlayan doğa felsefesi; aslında bugün fizik, kimya, biyoloji ve matematik olarak adlandırılan temel bilim dallarının bütünüdür. Zamanla çalışma alanlarına göre ayrılan fizik, kimya ve biyoloji bilim dalları fen bilimleri olarak adlandırılmakta, matematik ise bilimin ortak dili olarak kullanılmaktadır.

Buna göre parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanoğlunun temel ihtiyaçları için gösterdiği gayretler, temel bilim dallarının ortaya çıkmasını sağlamıştır.
- B) İnsanoğlu, tüm güçlüklerle rağmen yılmadan bilimsel metotlarla çalışmış ve teknolojiye ulaşmıştır.
- C) Azmin karşısında durabilecek hiçbir engel yoktur.
- D) İnsanoğlu beslenme ve barınma gibi temel ihtiyaçlarını bilim sayesinde karşılamıştır.
- E) Bilim, insanoğlunun doğayı anlamlandırma çabasıdır.

4 Fizik; uzay, zaman, madde ve enerji arasındaki ilişkileri inceleyen, gözlem ve deneye dayalı bilim dalıdır. Çok eski devirlerde insanlar, öncelikle, duyu organlarıyla algılayabildikleri makro evreni anlamaya çalışmışlardır. Gezegenlerin ve yıldızların nasıl hareket ettiği, şimşek ve yıldırımın nasıl oluştuğu gibi birçok soruya cevap aramışlardır. Makro evrene ait bu sorulara verilen cevaplar, bilimsel çalışma basamaklarına göre açıklanarak teori ve kanunlar geliştirilmiştir. Bilim insanları “Neden?” ve “Nasıl?” sorularını sorarak bilgi seviyelerini hep üst seviyeye taşır. Örneğin 16 ve 17. yüzyılda Galileo Galilei (Galileo Galilei) ve Isaac Newton’ın (Ayzek Nivtin) hareketle ilgili çalışmalarıyla fiziğin alt dalı olan mekanik oluşmuştur.

Parçaya göre aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Fiziğin temelinde deney ve gözlem vardır.
- B) Çok eski zamanlarda evren, duyu organlarıyla algılanabildiği ölçüde anlaşıyordu.
- C) Evren, soru-cevap yoluyla tanınmaya çalışılmıştır.
- D) Fiziğin alt dalları 16 ve 17. asırlarda ortaya çıkmıştır.
- E) Sorgulamak, bilim insanının bilgi düzeyini artırır.

- 1 Atom ve dolayısıyla atomlardan oluşan madde nötr olma eğilimindedir. Atom, çekirdekdeki pozitif (+) yüklü protonları negatif (-) yüklü elektronlarla dengeler. Elektron sayısının, proton sayısından fazla ya da az olması durumunda elektrik yükü ortaya çıkar. Elektron sayısının proton sayısından fazla olması durumunda yük negatif, az olması durumunda ise yük pozitif olur. Yük q ile simgeleir. SI birim sisteminde yük birimi coulombdur (kulon) ve C sembolü ile gösterilir.

Parçadan yola çıkarak;

- I. Nötr atomlarda pozitif yük sayısı negatif yük sayısına eşittir.
- II. Elektron sayısı, proton sayısına eşit değilse elektrik yükü oluşur.
- III. Elektron sayısı, proton sayısı arasında doğru orantı olmalıdır.

numaralandırılmış ifadelerin hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I	B) I ve II
C) I ve III	D) II ve III
E) I, II ve III	

- 2 Doğada bulunan en küçük yük elektronun yüküdür. Bu nedenle bir elektron yükü, elementer yük ya da birim yük olarak tanımlanır. Elektronun yükü e sembolü ile gösterilir. Elektronun yükü negatif değerde olup, aynı büyüklükte yüke sahip olan proton pozitif yüklüdür. Yüklü cisimlerin üzerindeki net yük $\dots, -3e, -2e, 3e, 4e, \dots$ şeklinde elektron yükünün tam sayı katları kadardır. Atomun dolayısıyla maddenin elektron kazanması veya kaybetmesine elektrikleme denir. Atomlar farklı yollarla elektron kazanabilir ya da kaybedebilir. Bunun sonucunda maddeler farklı yollarla elektrikle yüklenebilir.

Bu parça dil ve anlatım yönünden değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Düşüncenin yönünü değiştiren bir ifadeye yer verilmiştir.
- B) Karşılaştırma yapılmıştır.
- C) Zıt anlamlı sözcüklere yer verilmiştir.
- D) Tanımlamaya başvurulmuştur.
- E) Açıklayıcı anlatım tekniği kullanılmıştır.

- 3 (I) Elektron sayısı proton sayısına eşit olan atoma yüksüz (nötr) atom adı verilir. (II) Cisimler çok sayıda atomdan oluşur. (III) Yüksüz atomlar gibi toplam elektron sayısı, toplam proton sayısına eşit olan cisimler de yüksüzdür. (IV) Yüksüz bir cismin proton ve elektronları arasındaki yük dengesinin yani eşitliğin bozulması sonucunda cisim elektrikle yüklenir.

Bu parçada düşüncüyü geliştirme yollarından hangilerine başvurulmuştur?

- A) Tanımlama – benzetme
- B) Örneklendirme – sayısal verilerden yararlanma
- C) Benzetme – Karşılaştırma
- D) Tanık gösterme – örneklendirme
- E) Tanımlama – karşılaştırma

- 4 Sürtünme ile elektriklemede birbirine sürtülen cisimler arasında elektron alışverişi gerçekleşir. Elektron alan cisimde negatif yük fazlalığı oluşurken elektron veren cisimde negatif yük azalır. Elektron veren cisimde pozitif yük fazlalığı, elektron alan cisimde de negatif yük fazlalığı oluşur. Yün kumaş ve plastik çubuk örneğinde olduğu gibi elektron veren cisim pozitif, alan cisim negatif elektrikle yüklenir. Sürtünme ile elektriklelenen cisimler, eşit miktarda ve zıt elektrik yükü ile yüklenir. Elektron alan cisim $-q$ yükü ile yüklenirken elektron veren cisim $+q$ yükü ile yüklenir. Cisimlerin sürtünmeden önceki ve sonraki yük toplamaları eşittir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sürtünme ile elektrikleme sağlanmasına yönelik bir örnek oluşturur?

- A) Yemek yerken kullandığımız tabak ya da bardağın masa üzerinde sabit durması
- B) Kışın buzlu yolda kaymadan yürümemizi sağlayan kar ayakkabıları
- C) Yerde hareket eden topun bir süre sonra yavaşlayıp durması
- D) Yün kazak çıkarıldığında saçların kabarması
- E) Deniz üzerinde sörf yapan birisinin sörf tahtası üzerinde durması

KİMYA

PARAGRAF

TESTLERİ

KİMYA PARAGRAF TESTLERİ

► KİMYA PARAGRAF TESTİ 1	85
► KİMYA PARAGRAF TESTİ 2	87
► KİMYA PARAGRAF TESTİ 3	89
► KİMYA PARAGRAF TESTİ 4	91
► KİMYA PARAGRAF TESTİ 5	93
► KİMYA PARAGRAF TESTİ 6	95
► KİMYA PARAGRAF TESTİ 7	97
► KİMYA PARAGRAF TESTİ 8	99
► KİMYA PARAGRAF TESTİ 9	101
► KİMYA PARAGRAF TESTİ 10	103
► KİMYA PARAGRAF TESTİ 11	105
► KİMYA PARAGRAF TESTİ 12	107
► KİMYA PARAGRAF TESTİ 13	109
► KİMYA PARAGRAF TESTİ 14	111
► KİMYA PARAGRAF TESTİ 15	113
► KİMYA PARAGRAF TESTİ 16	115
► KİMYA PARAGRAF TESTİ 17	117
► KİMYA PARAGRAF TESTİ 18	119

1 Bilim, insanın evreni anlamak için geliştirdiği bir macera-
dır. Bu macera insanın günlük yaşamını kolaylaştıran fay-
dalı bilgileri toplamaya başlamasıyla doğmuştur. Ancak
tek neden bu değildir. İnsanoğlu; merak etme, düşünme
ve araştırma yetenekleri sayesinde yaklaşık 45000 yılda,
birçok alanda muhteşem bir ilerleme kaydetmiştir. Ateşin
bulunmasıyla başlayan macera, alaşımlar, boyar madde-
ler, esanslar, tuz, seramik, barut gibi maddelerin bulun-
masıyla ilerlemiş; nanoteknolojik ürünler, süper iletkenler,
telefonlar, plastikler, kontak lens, elektron mikroskobu,
radyasyon ölçüm aleti, lazere kadar saymakla bitiremeye-
ceğimiz birçok maddenin keşfedilmesiyle devam etmiştir
ve edecektir. Bu keşiflere, şu anda hayal bile edemediği-
miz birçok yenilik eklenecek ve ilerleyen yıllarda, bilimsel
ve teknolojik gelişmeler sonucu elde edilen yeni ürünler
hayatımızın vazgeçilmezleri olacaktır. Bilimsel alandaki
bu ilerlemelere kimya biliminin katkısı küçümsenemez.

**Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangi-
sidir?**

- A) Kimya bilimi hayatın anlamlandırmasını sağlamıştır.
- B) Kimya biliminin hayata, bilme ve teknolojiye katkıları
yadsınamaz.
- C) Bilim, evrenin aynası konumundadır.
- D) Evren, bilim olmadan bir hiçtir.
- E) Hayatın bütün aşamalarında kimya bilimi vardır.

2 Simyacıların keşfettikleri maddelerden bazıları mürekkep,
cam, barut, seramik, alaşım, esans olarak bilinen kimya-
sallar, altın, gümüş, cıva elementleri, nitrik asit (kezzap),
sülfürik asit (zaç yağı) gibi bileşiklerdir. Simyacıların son-
raki dönemde uğraşları daha çok hastalıkların tedavisi
için ilaç hazırlamaya yöneliktir. Kimyanın bilim olma süre-
cine birçok simyacı katkı sağlamıştır. Bazı simyacıların
titizlikle yaptığı çalışma, buluş ve eserler günümüzde
de kullanılmaktadır. Bu bakımdan bazı simyacıları bilim
insanı olarak adlandırmak yanlış değildir.

**Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık
söylenmiş olabilir?**

- A) Simyanın ortaya çıkış aşamaları nelerdir?
- B) Simya ve kimya arasındaki farklar nelerdir?
- C) Kimya bilimi hangi alanlarda etkisini göstermektedir?
- D) Simya ve kimyanın ayrıldığı noktalar nelerdir?
- E) Simyacıların, kimyanın bilim olma sürecindeki katkı-
ları nelerdir?

3 Simya döneminde simyacıları, araştırma yapmaya yönel-
ten iki önemli uğraş bulunmaktadır. Bunlar;

- ◆ Değersiz madenleri altına çevirmek,
- ◆ Ölümsüzlük iksirini bulmaktır.

Bu uğraşlara simya (alşimi), bu işle uğraşanlara simyacı
(alşimist) denir. Simyacılar uğraşları sonucunda kimyada
kullanılan fırınlar, damıtma düzenekleri, su banyosu,
kroze, el kantarı, su terazisi, imbik gibi araç gereçleri
geliştirmişlerdir. Ayrıca damıtma, süzme, kristallendirme,
mayalama, özütleme, çözme gibi laboratuvar tekniklerini
kullanmışlardır.

**Parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisinin sim-
yacılara çabalarıyla kimyaya kazandırıldığı söylene-
mez?**

- A) Demir madeninden yapılan altın takılar
- B) Damıtma mekanizmaları
- C) Zemin ölçümünde kullanılan su terazileri
- D) Damıtma işinde kullanılan imbikler
- E) Az miktarda olan ağırlıkları tartabilen el kantarları

4 Kimya biliminin doğuşu, MÖ 3000 yıllarına kadar dayan-
maktadır. Bu dönemde yapılan işlemler ve üretilen mad-
deler teoriye dayanmayıp tamamen sınama yanılmaya
dayalıdır. Bir uğraşın bilimsel olarak nitelendirilebilmesi
için teorik temelleri olması, sistematik bilgi birikimi sağ-
laması gerekir. Simya, sınama yanılmaya dayalı olduğu,
teorik temelleri olmadığı ve sistematik bilgi birikimi sağla-
madığı için bilim değildir. Simya, kimyanın bilim olmadan
önceki hâli olarak da kabul edilebilir. Simya; astronomi,
astroloji, mitoloji, felsefe, tıp, din vb. birçok alandan pratik
laboratuvar uygulamalarına kadar olan geniş bir aralığı
kapsamaktadır.

**Bu parçanın asıl yazılış amacı aşağıdakilerden han-
gisidir?**

- A) Kimyanın hayata yansımalarını dile getirmek
- B) Simyanın etkili olduğu alanları belirtmek
- C) Kimya ve simyanın kullanıldığı alanları göstermek
- D) Kimya ve simyayı karşılaştırılmak
- E) Simya olmadan kimya olamayacağını belirtmek

1 Buharlaşma, sıvının yeterli enerji alarak sıvı yüzeyindeki taneciklerin sıvı yüzeyinden ayrılmasına denir. Denizden çıkıldığında üşümenin, toprak testinin içindeki suyun soğuk olmasının, ele kolonya döküldüğünde serinlik hissi duyulmasının nedeni de buharlaşma olayının endotermik oluşudur. Buharlaşma yalnızca sıvıların özelliği değildir, katılar da buharlaşabilir. Birim zamanda buharlaşan molekül sayısına buharlaşma hızı denir. Buharlaşma hızı maddenin cinsi, yüzey alanı, sıcaklık, nem, rüzgâr gibi faktörlere bağlıdır. Her maddenin tanecikleri arasındaki çekim kuvvetleri farklı olduğu için buharlaşma hızları farklıdır. Tanecikler arasındaki çekim kuvvetleri arttıkça buharlaşma hızı düşer. Sıcaklık arttıkça buharlaşma hızı artar. Çünkü sıcaklık arttığında molekülün kinetik enerjisi ve ortalama hızı artarak bulunduğu ortamı daha hızlı terk eder. Örneğin yazın yere dökülen su, kısa sürede buharlaştığı hâlde kışın çok daha uzun sürede buharlaşır.

Bu metne göre aşağıdakilerden hangisi buharlaşmanın etkisiyle oluşmaz?

- A) Ağzı açık şişe içerisindeki benzinin azalması
- B) Kayısı, dut, domates, biber gibi meyvelerin kurutulması
- C) Buz kütlesine dokunulduğunda serinlik hissedilmesi
- D) Yaz mevsiminde kolonya döküldükten sonra serinlenmesi
- E) Açıkta kalan ekmeğin kuruması

2 Havadaki nem arttıkça buharlaşma hızı azalır, düştükçe buharlaşma hızı artar. (I) Kuru havada çamaşırın kuruması nemli havaya göre daha hızlıdır. (II) Rüzgâr da sıvı buharının sıvı yüzeyinden uzaklaşmasını sağladığı için buharlaşmayı hızlandırır. (III) Hava sıcaklığının düşük olduğu saatlerde yapraklarda oluşan çiğ damlaları (su damlacıkları), havadaki su buharının tekrar sıvı hâle geçmesi ile oluşur. (IV) Bir gaz ya da buharın sıvıya dönüşmesine yoğuşma denir. (V) Yoğuşma olayı ekzotermiktir ve yağmur yağarken havanın ısınmasının nedeni de budur.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralandırılmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3 Kapalı bir kaptaki zamanla denge buhar basıncının oluşmasının nedeni ortam sıcaklığının etkisi ile bir miktar suyun buharlaşması ve zamanla buharlaşan molekül sayısının artmasıdır. Oluşan buharların bulunduğu ortama uyguladığı basınç buhar basıncı denir. Aynı ortamda (sıcaklık, basınç vb. sabit) erlenmayer gözlenmeye devam edilirse bir süre sonra su seviyesinin sabit kaldığı görülür. Su seviyesinin sabit kalması buharlaşma olayının durduğunu göstermez. Ortam kapalı olduğu için su buharları tekrar yoğuşarak suya dönüşür. Bir süre sonra buharlaşan molekül sayısı yoğuşan molekül sayısına eşit olur.

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sıcaklığın buharlaşmaya etkisi
- B) Kapalı bir kaptaki zamanla denge buhar basıncının nasıl oluştuğu
- C) Sabit basıncın etkileri
- D) Kapalı kaptaki su seviyesinin nasıl dengeleneceği
- E) Moleküllerin yoğuşması

4 Buharlaşma hızının yoğuşma hızına eşit olduğu durumda sıvı, buharıyla dengededir. Sıvıyla dengede olan buharın oluşturduğu basınç denge buhar basıncı denir. Denge buhar basıncı sıvının cinsine, saflık derecesine ve sıcaklığa bağlıdır. Sıcaklık değişmediği sürece buhar basıncı değişmez. Herhangi bir sıvının sıcaklığı artırılırsa buhar hâline geçen molekül sayısı artacağı için sıcaklığa bağlı olarak denge buhar basıncı da artar. Sıvının denge buhar basıncı; sıvının içinde bulunduğu kabın hacmine, şekline ve sıvı miktarına bağlı değildir.

Bu parçadan hareketle;

- I. Denge buhar basıncı sıvının saflık derecesine bağlıdır.
- II. Bazı durumlarda buhar basıncı değişmez.
- III. Bazı durumlarda denge buhar basıncı da artar.

İfadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
- C) Yalnız III D) I ve II
- E) I, II ve III

BIYOLOJİ
PARAGRAF
TESTLERİ

BİYOLOJİ PARAGRAF TESTLERİ

► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 1	123
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 2	125
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 3	127
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 4	129
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 5	131
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 6	133
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 7	135
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 8	137
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 9	139
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 10	141
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 11	143
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 12	145
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 13	147
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 14	149
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 15	151
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 16	153
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 17	155
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 18	157
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 19	159
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 20	161
► BİYOLOJİ PARAGRAF TESTİ 21	163

1

- I. Ancak canlıları, cansız varlıklardan bir ya da birkaç özelliğine bakarak ayırt etmek zordur.
- II. Varlıkları canlı olarak nitelendirebilmek için; hücresel yapı, beslenme, solunum, boşaltım, hareket, uyarılara tepki, metabolizma, homeostazi, uyum, organizasyon, üreme, büyüme, gelişme gibi özelliklere sahip olup olmadığına bakılır.
- III. Bu özelliklere sahip olan varlıklar canlı, varlıkların canlı olma durumu ise canlılık olarak tanımlanır.

Numaralandırılmış metinlerin “giriş-gelişme-sonuç” şeklinde sıralanmış hali aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

A) I – II – III	B) II – III – I
C) II – I – III	D) III – I – II
E) III – II – I	

2

Genetik, canlıların kalıtsal özelliklerini inceler. Anatomi, canlıların iç yapısını inceler. Botanik, bitkiler âlemini inceler. Fizyoloji, canlılardaki sistemlerin işleyişini inceler. Embriyoloji, embriyonun gelişimi sırasındaki olayları inceler. Taksonomi, canlıların çeşitliliği ve sınıflandırılması üzerinde çalışmalar yapar. Morfoloji, canlıların dış yapısını inceler. Ekoloji, canlıların birbirleriyle ve çevreleriyle olan ilişkilerini inceler. Mikrobiyoloji, mikroskobik canlıları inceler. Sitoloji, canlıları oluşturan hücrelerin yapısını ve görevlerini inceler. Histoloji, dokuları inceler. Zooloji, hayvanları inceler. Biyoteknoloji, canlı hücreleri ve mikroorganizmaları kullanarak biyolojik tekniklerle endüstri ve tıp alanında kullanmak üzere materyal üretimi inceler. Moleküler biyoloji, canlıları moleküler düzeyde inceler.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada bahsedilen alanlardan herhangi birine örnek olamaz?

- A) Bir ailenin bütün çocuklarının neden kısa boylu olduğunun araştırılması
- B) Sindirim sisteminin incelenmek istenmesi
- C) Canlılar arasındaki etkileşimin araştırılması
- D) Bakterilerin hücre yapısı ile ilgili çalışma yapılması
- E) Yıldırım düşmesinin nedenlerinin araştırılması

3

Yanlış beslenme sonucu ortaya çıkan obezite, biyolojiyi iyi bilen ve uygulayan toplumlarda artık görülmeyecektir. Çünkü biyoloji besin çeşitlerini, bu besinlerin verdikleri enerjileri ve insanların ihtiyaç duydukları günlük enerji miktarlarını da incelemektedir. Ayrıca biyoloji sayesinde hangi hastalıkların hangi organları etkiledikleri ve bu hastalıkların genlerle olan ilişkileri de anlaşılabilir. Bu gelişmeler sayesinde gelecekte hastalıklı genler sağlamlarıyla değiştirilebilecek, böylece daha sağlıklı nesiller oluşabilecektir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Biyoloji insan sağlığının en mükemmel seviyeye ulaşması için çalışmalar yapmaktadır.
- B) İnsanın sağlığına dikkat etmesi gelecek nesillere örnek oluşturacaktır.
- C) Canlı yapısının tam anlamıyla incelenmesi sayesinde biyolojik denge korunabilir.
- D) Biyoloji sayesinde hastalıklara neden olan etmenler ortaya çıkarılabilir.
- E) Biyolojinin tek amacı sağlıklı nesiller yetiştirilmesinin sağlanmasıdır.

4

Çevre kirliliğine sebep olan sorunları çözmek, canlı yaşamını olumsuz etkileyen kirlilik etkenlerini en aza indirmek için biyoloji biliminden yararlanılır. Bu yöntemlerden biri, bazı canlıları kullanmaktır. Bu canlılar kirliliğe sebep olan maddelerin ayrıştırılmasında görev alabilir. Bu yönetime biyoremediasyon denir. Bazı bitki türleri kullanılarak sularda biriken ağır metaller uzaklaştırılabilir. Plastik maddelerin doğada çözünmesi çok uzun zaman almaktadır. Bu nedenle daha hızlı çözünme özelliğine sahip biyoplastiklerin üretimi ile çevre kirliliğinin azaltılması amaçlanmaktadır. Küresel ısınmanın temel nedenlerinden biri olan sera gazlarının azaltılması amaçlı üretilen biyoyakıtlar, çevre kirliliğinin artmasını önemli ölçüde engelleyebilir.

Bu parçaya getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Biyolojinin Canlı Hayatı İle İlgili Çalışmaları
- B) Çevre Kirliliğinin Nedenleri
- C) Yaşam Kaynaklarının Korunması
- D) Çevre Sorunlarının Çözümüne Biyolojinin Katkısı
- E) Doğal Kaynakların Kontrol Altına Alınması

- 1 Kuşlar, omurgalı hayvanlar arasında uçabilen türler bulunduran ilk gruptur. Vücutları keratinden yapılmış pul, tüy ve teleklerle kaplı canlılardır. Çene gagaya dönüşmüştür. Dişleri yoktur. Beslenme tipine göre gagaları; delmeye, parçalamaya ve yakalamaya uyum sağlayacak biçimde şekillenmiştir. Kuşlar akciğerlerle solunum yapar. Soluk alıp vermeye yardımcı olan ve uçuşmayı kolaylaştıran akciğerlere bağlı hava keseleri vardır. Göğüs boşluğu ile karın boşluğunu birbirinden ayıran zar yapısında diyaframları bulunur. Kalpleri, dört odacıklı olup kirli ve temiz kan, tamamen birbirinden ayrılmıştır. Kuşlar vücut ısıları sabit canlılardır. Kuşların uzun kemiklerinin içi hava odaları ile doludur.

Parçadan yola çıkarak kuşların;

- I. Kanat yapılarına
- II. Besin kaynaklarına
- III. İç yapılarına

ait özelliklerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

- 2 Memelilerin eti, sütü, derisi ve kemikleri önemlidir. Derilerinden ve postlarından ayakkabı, çanta, kemer, cüzdan gibi eşyalar üretilir. Ayrıca temizlik, ilaç, kozmetik sanayi ile tıpta kullanılır. Öğrenme yetenekleri yüksek olduğu için memeli hayvanların evcil olanlarından güvenlik ve taşımada yararlanılır. İnsanların evlerinde besledikleri birçok hayvan da memeliler grubuna aittir. Bu hayvanlar kısa sürede ev sahiplerinin sevgisini kazanarak onlara iyi birer dost olurlar.

Bu parça dil ve anlatım yönünden değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Düşünce sayısal verilerle desteklenmiştir.
- B) Sade ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır.
- C) Destekleyici ve açıklayıcı bir ifade kullanılmıştır.
- D) Ağırlıklı olarak nesnel ifadelerle anlatım sağlanmıştır.
- E) Bilgilendirici bir metinden alınmıştır.

- 3 Virüsler, biyolojik varlıklar olarak kabul edilseler de hiçbir canlı âlemi altında sınıflandırılmayan özel bir gruptur. Virüsler; protein kılıf ile sarılmış, DNA veya RNA'ya sahip cansız ile canlılar arasındaki geçiş formudur. Virüsler, bakterilerden daha küçük, elektron mikroskopları ile görülebilen çubuk, küre, elips veya spiral şekilli nükleoprotein tanecikleridir. Kendilerine ait sitoplazmaları ve enzim sistemleri bulunmadığından metabolik aktivite gerçekleştiremez.

Parçadan hareketle virüslerle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Belli bir sınıflandırmaya tabi tutulamazlar.
- B) Bazı canlı özelliklerini taşıyabilirler.
- C) Ancak özel aletlerle görülebilecek taneciklerdir.
- D) Sabit şekillere sahiptirler.
- E) Yaşamsal özelliklere rastlanmayabilir.

- 4 Virüsler, konak hücrenin enzim ve enerji sistemleri ile ham madde kaynaklarını kullanarak kendilerini hızlı bir şekilde çoğaltır. Bakteriyofajlar da bakteri hücrelerinde çoğalır. Virüsler; pH, radyasyon, sıcaklık değişimlerinden ve kimyasal maddelerden çabuk etkilenir. Virüsler, enzim sistemlerine sahip olmadığı için antibiyotiklerden etkilenmez. Hava, su, doğrudan temas, vücut sıvıları ve diğer canlılar yoluyla bulaşıp hastalıklara yol açar. Viral hastalıklara karşı bağışıklığı sağlamak amacıyla aşı, koruyucu ve tedavi edici olarak da serumlar kullanılır.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden bahsedilmiştir?

- A) Virüslerin yapısı
- B) Virüslerin oluşumu
- C) Virüslerin fayda ve zararları
- D) Virüslerin çoğalması
- E) Virüslerin özellikleri

TARİH

PARAGRAF

TESTLERİ

TARİH PARAGRAF TESTLERİ

► TARİH PARAGRAF TESTİ 1	167
► TARİH PARAGRAF TESTİ 2	169
► TARİH PARAGRAF TESTİ 3	171
► TARİH PARAGRAF TESTİ 4	173
► TARİH PARAGRAF TESTİ 5	175
► TARİH PARAGRAF TESTİ 6	177
► TARİH PARAGRAF TESTİ 7	179
► TARİH PARAGRAF TESTİ 8	181
► TARİH PARAGRAF TESTİ 9	183
► TARİH PARAGRAF TESTİ 10	185
► TARİH PARAGRAF TESTİ 11.....	187
► TARİH PARAGRAF TESTİ 12	189
► TARİH PARAGRAF TESTİ 13	191
► TARİH PARAGRAF TESTİ 14	193
► TARİH PARAGRAF TESTİ 15	195
► TARİH PARAGRAF TESTİ 16	197
► TARİH PARAGRAF TESTİ 17	199
► TARİH PARAGRAF TESTİ 18	201
► TARİH PARAGRAF TESTİ 19	203
► TARİH PARAGRAF TESTİ 20	205
► TARİH PARAGRAF TESTİ 21	207

- 1 Tarih; toplumların başından geçen olayları zaman ve yer göstererek belgelere dayalı bir biçimde anlatan bunların sebep ve sonuçlarını, birbirleriyle olan ilişkilerini objektif olarak ele alan sosyal bir bilimdir. Amaç olarak insanın kendisini konu alan tarih, yöntem olarak da kanıtların ortaya çıkarılmasını ve belirli bir yaklaşımla yorumlanmasını benimser. Geçmiş ve yaşadığımız dönemdeki insan tecrübesinin tamamı tarihin konusu içerisine girer.

Buna göre parçada tarih ile ilgili aşağıdakilerin hangine değinilmemiştir?

- A) Tanım B) Amaç
C) Yöntem D) Konu
E) Gözlem

- 2 Tarihin konusu, zaman içinde gerçekleşen insan faaliyetleri, farklı etkilerle meydana gelen değişimler ve insan eylemlerinin sonucunda ortaya çıkan eserlerdir. Ayrıca doğa olayları, sonuçları itibarıyla insanları etkilediğinden tarihin konusu içerisinde yer alır. Örneğin, Orta Asya'da yaşanan kuraklık ve kıtlık tarihin konusu değilken bu doğa olayı sonucundaki göçler tarihin konusu olabilir. Kısaca tarihin konusu insandır ve insanın olmadığı yerde tarih de olmaz. İnsanlar tarafından meydana getirilen tarihî olayların her birinde genel ve özel sebepler söz konusudur. Genel nedenler, her olayda göz önünde bulundurulması gereken hususlardır. Özel nedenler ise olaydan olaya değişen şartlardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi tarihin konusu olamaz?

- A) Doğa olaylarının nedenleri
B) Kavimler göçü
C) Osmanlı Devleti'nin kurulması
D) Çağların açılıp kapanması
E) Moğol isyanı

- 3 Tarihî bilgilerin doğru ve güvenilir olması için tarihî olaylarla ilgili kaynaklara başvurmak gerekir. Tarihî bir olayla ilgili bilgi veren her türlü malzeme kaynak adını alır. Tarihin kaynakları, birbirinden farklı niteliklere ve özelliklere sahiptir. Kaynaklar olduğu döneme ve tarihçinin kullanım önceliğine göre birinci ve ikinci elden kaynaklar olmak üzere iki gruba ayrılır: Birinci elden kaynaklar, tarihî olayın geçtiği döneme ait her türlü bulgudur. İkinci elden kaynaklar, olayın geçtiği döneme yakın ya da o dönemin kaynaklarından yararlanılarak meydana getirilen eserlerdir. Ayrıca tarihî kaynaklar bilgi veren kaynağın ve malzemenin türüne göre şu şekilde sınıflandırılır:

Yazılı kaynaklar: Ferman, mühür, para, gazete vb.

Sözlü kaynaklar: Destan, efsane, hikâye, şiir vb.

Kalıntılar: Arkeolojik buluntular, taş, toprak, kemik, madenden yapılmış eşyalar, mezarlar vb.

Çizili, sesli ve görüntülü kaynaklar: CD, film, fotoğraf, resim vb.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi tarihin yazılı kaynakları arasında yer almaz?

- A) Takvim-Yıllık B) Şecereceler
C) Menkıbeler D) Hatıratlar
E) Siyasetnameler

- 4 Tarihi diğer beşerî ve sosyal bilim dallarından ayıran en önemli fark; diğer bilimler insanı veya doğayı bir yönüyle ele alırken tarih, insanı her yönüyle ve bütün yaptıklarıyla anlamaya ve anlatmaya çalışır. Tarihçi; siyasi, askerî, kültürel, sosyal veya biyografik çalışmalar yaparken coğrafya, sosyoloji, felsefe, ekonomi, kronoloji, etnografya, hukuk, heraldik, arkeoloji, sanat tarihi, dil bilimi gibi farklı bilim dallarından yararlanır.

Bu parçadan hareketle tarih bilimi ile ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Çeşitli bilim dallarıyla etkileşim halindedir.
B) Ayrıntılı anlatmak için her insanın bir yönünü ele alır.
C) İnsan faaliyetlerini bütüncül ele alır.
D) İnsanı konu alan her şey tarihçinin inceleme alanına girmektedir.
E) Diğer bilim dallarından farklı bir yöntem takip eder.

1 Türkler, her dönemde orduya çok önem vermiştir. Karahanlı ve Gazneli orduları da kullandıkları silahlar ve savaş teknikleriyle devrin en güçlü orduları konumundaydı. Karahanlı ordusu; görevleri saray ve hükümdarı korumak olan saray muhafızları, hükümdarın şahsına bağlı ücretli askerlerden meydana gelen hassa ordusu, hanedan mensupları, valiler ve diğer devlet adamlarının kuvvetleri ile devlete bağlı Türk boylarının kuvvetleri olmak üzere dört ana birimden oluşurdu. Gazne ordusu ise görevleri saray ve hükümdarı korumak olan gulamlar, eyalet ve bağlı devletlerin kuvvetleri, Türkmenler ile ücretli ve gönüllü birliklerden meydana gelirdi.

Verilen parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türk-İslam devletlerinde yönetim yapısı
- B) Türk-İslam devletlerinde gulam sistemi
- C) Hassa ordusunun görevleri
- D) Türk-İslam devletlerinde uygulanan savaş taktikleri
- E) Türk-İslam devletlerinde askeri teşkilat

2 (I) Oğuz Yabgu Devleti'nde subaşı olan Selçuk Bey, yabgu ile anlaşmazlığa düşünce kendine bağlı kişilerle Cend şehrine gelmiştir. (II) Burada Selçuk Bey, boyu ile birlikte İslamiyet'i kabul etmiş ve Samanoğulları, Karahanlılar, Gazneliler gibi üç güçlü Müslüman devlet arasında kalmıştır. (III) Selçuk Bey, Horasan bölgesinde sayıları günden güne artan Türkmenlere yurt bulamaması ve mevcut devletlerin onun güçlenmesinden endişelenmesi nedeniyle bölgede oldukça zorlanmıştır. (IV) 1015-1021 yılları arasında Çağrı Bey'in yaptığı keşif seferleri ile Anadolu hakkında yeterince bilgi sahibi olan Tuğrul Bey, çareyi Türkmen boylarına Anadolu'yu hedef göstermekte bulmuştur. (V) Kuruluşa giden süreçte Selçuklular, Gaznelileri 1035'te Nesa'da, 1038'de Serahs'ta mağlup etmiştir.

Parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde Selçukluların yaşam tarzında büyük bir değişimin yaşandığından söz edilmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

- 3
- I. Oğuzlar, Tuğrul Bey önderliğinde yeni bir Müslüman Türk devleti olan Selçuklu Devleti'ni kurmuştur.
 - II. 1040 Dandanakan Savaşı'nı kazanarak İran'da tek siyasi güç hâline gelen Tuğrul Bey, Şii Büveyhilerin baskı altında tuttukları Abbasi halifesini bu baskıdan kurtararak bozulan İslam birliğini yeniden sağlamıştır.
 - III. Selçuklu Devleti'nin kurulmasından birkaç yıl sonra on bin çadırılık bir Türk topluluğu Müslüman olmuştur.
 - IV. Selçukluların Anadolu'ya hâkim olmaya başlaması ve burayı İslamlaştırması üzerine papa önderliğindeki Batı dünyası, Türk-İslam dünyası üzerine Haçlı Seferleri düzenlemiştir.

Numaralanmış bu cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin yer değiştirmesi gerekir?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4 X. yüzyıl başlarında Oğuzların elindeki Yeni-kent, Huvare ve Cend gibi şehirlerin yanı sıra Karlukların idaresindeki bazı yerlerde Müslüman gruplar yaşamıştır. Bu gruplar, bulundukları bölgelerdeki Türkler ile iyi münasebetler kurmuştur. Oğuzlar, medeni seviyesi yüksek olan bu Müslümanlardan İslam dininin esaslarını öğrenmiştir. Dolayısıyla X. yüzyılın ikinci yarısında, Oğuzlar arasında İslamiyet'in yayılmaya başladığı söylenebilir. Samanoğulları şehzadesi Ebu İbrahim (Muntasır), Maverâünnehir'i Karahanlıların elinden almak için Oğuz yabgusu ile bir antlaşma yapmış ve bir süre sonra yabgu, Müslüman olmuştur.

Bu parçaya getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) X. Yüzyıl Başlarında Oğuzlar
- B) Türklerin İslamiyet ile Tanışması
- C) Müslüman Olan Oğuz Boyları
- D) Oğuzların İslamiyet'i Kabulü
- E) İslamiyet'in Orta Asya'da Yaygınlaşması

COĞRAFYA
PARAGRAF
TESTLERİ

COĞRAFYA PARAGRAF TESTLERİ

► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 1.....	211
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 2.....	213
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 3.....	215
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 4.....	217
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 5.....	219
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 6.....	221
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 7.....	223
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 8.....	225
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 9.....	227
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 10.....	229
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 11.....	231
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 12.....	233
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 13.....	235
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 14.....	237
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 15.....	239
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 16.....	241
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 17.....	243
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 18.....	245
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 19.....	247
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 20.....	249
► COĞRAFYA PARAGRAF TESTİ 21.....	251

1 Öğrenci: (I).....

Öğretmen: İnsanlar temel ihtiyaçlarını karşılayabilmek için doğaya bağımlıdır. Örneğin su, diğer tüm canlılar gibi insanlar için de temel yaşam kaynağıdır. Bu nedenle ilk medeniyetler Fırat, Dicle ve Nil gibi büyük nehirlerin etrafında kurulmuştur. Günümüzde hâlâ birçok şehir; akarsu, göl, deniz, okyanus gibi su kaynaklarının yakınında konumlanmıştır.

Öğrenci: (II).....

Öğretmen: Tıpkı su kaynakları gibi yeryüzü şekilleri de insan yaşamını ve faaliyetlerini derinden etkiler. Ortalama yükseltinin ve eğimin az olduğu düz alanlar insanlar tarafından yerleşim amaçlı olarak daha fazla tercih edilir. Bununla birlikte yeryüzü şekilleri, ekonomik faaliyetleri ve kültürel özellikleri büyük ölçüde şekillendirir.

Bu parçadaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) (I) İnsan için en önemli doğal unsur nedir?
(II) İnsan hayatı, Dünya'nın geçirdiği doğal süreçlerden nasıl etkilenmiştir?
- B) (I) Doğal çevre insan yaşamını nasıl etkiler?
(II) İnsan faaliyetlerini etkileyen unsurların çoğunluğu doğa ile ilgili midir?
- C) (I) İlk medeniyetlerin hangi yönlerden benzer oldukları söylenebilir?
(II) Yaşanılan coğrafyanın özelliği hangi alanlarda etkili olabilir?
- D) (I) İnsan ve doğa etkileşiminin yaşam üzerinde nasıl bir etkisi vardır?
(II) İnsan yaşamını etkileyen tek unsur su mudur?
- E) (I) Bilinen ilk medeniyetlerin tamamının suya yakın yerlerde kurulmuş olması tesadüf olabilir mi?
(II) Yeryüzü şekilleri de insan faaliyetlerini etkileyen unsurlardan mıdır?

- 2 Bu durumun temel sebebi doğal çevrenin insana sunduğu imkânlardır. Sibiry'a'da kürklere sarınmış olan insan, Afrika'da yarı çıplak hâldedir. Eskimolar balıkla beslenip pirinci tanımazken Güneydoğu Asya'da insanların temel besin kaynağı pirinçtir. İnsanların konut tiplerinde ve yapı malzemelelerinde de farklılıklar görülür. Az yağışlı ve nem oranı düşük ortamlarda kerpiç evlere rastlanırken bol yağışlı ve nem oranı yüksek ortamlarda ise ahşap evlere rastlanır.

Parçanın anlam bütünlüğü göz önüne alındığında boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Dünya'nın farklı yerlerinde yaşayan insanların yaşam şekilleri birçok yönden benzerlik gösterir.
- B) İnsanların beslenmesine, giyinmesine ve barınma şekillerine baktığımızda, yeryüzünün değişik yerlerinde çok büyük farklılıklar olduğunu görürüz.
- C) İnsanların karakter, uğraş alanı, yaşayış biçimi, duygusu ve düşünce farklılıkları göstermesinin nedenlerinden biri de tarihî koşullardır.
- D) İklim koşullarının insan hayatı dışında kalan canlı hayatını da etkilediği bilinmektedir.
- E) Coğrafyanın insan faaliyetlerini nasıl etkileyebildiği konusunda çoğunlukça kabul edilmiş bazı görüşler vardır.

- 3 Coğrafya, insan ve doğa arasındaki etkileşimi inceleyen bir bilimdir. Yeryüzündeki doğa olaylarını ve insan faaliyetlerini incelerken bunlar arasında ilişki kurar. Böylece olayları bir bütün olarak kavramamızı sağlar. Örneğin; bir şehrin gelişmesi üzerinde etkili olan doğal kaynaklar, yüzey şekilleri, iklim, ulaşım, sanayi, nüfus vb. doğal ve beşerî faktörleri bir bütün olarak ortaya koyar. Herhangi bir bölgede yapılacak yatırımların belirlenmesi, yerleşme alanlarının oluşturulması, ulaşım ağlarının kurulması aşamalarında coğrafi çalışmalara ihtiyaç vardır.

Bu parçada;

- I. Coğrafi çalışmaların neden yapılması gerektiği
II. Coğrafya biliminin inceleme alanı
III. Coğrafya biliminin yararlandığı kaynaklar

numaralandırılmış ifadelerden hangileriyle ilgili bilgi verilmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

1 İnsanlar; tarihin ilk dönemlerinde yeryüzünün yaşama uygun yerlerinde beslenme, giyinme ve barınma gibi temel ihtiyaçlarını doğal ortamdan doğrudan karşılamıştır. Uzun bir süre doğadan basit bir şekilde yararlanıp ilkel bir yaşam sürdürmüştür. Günümüzden 10–12 bin yıl önce insanlar, tarım yapmayı öğrenmiş ve besin maddelerini üretmeye başlamıştır. İnsanların ilerleyen dönemlerde hayvancılık yapmaya ve maden işlemeye başlaması, doğal ortamı kullanma becerilerini artırmıştır. Doğayı kullanma becerileri geliştikçe ve nüfus arttıkça doğadan yararlanma biçimleri de çeşitlenmiştir. Günümüzde insanlar, doğal ortamdan farklı amaçlar doğrultusunda değişik biçimlerde yararlanmaktadır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Günümüzde doğanın insan hayatını ne ölçüde etkilediğine
- B) İnsanların tarım yapmaya ne zaman başladıklarına
- C) İnsanın doğal ortamı kullanabilme becerisini artıran gelişmeye
- D) Tarihin ilk dönemlerinde insanların, ihtiyaçlarını doğadan doğrudan karşıladıklarına
- E) Nüfus artışının insan faaliyetlerini nasıl etkilediğine

2 18. yüzyılın sonlarına doğru başlayan Sanayi Devrimi'yle insanların ihtiyaçları çoğaldı ve çeşitlendi. Bu nedenle ham maddeye olan talep arttı. Hızla artan insan nüfusu sadece temel ihtiyaçları değil; ulaşım, iletişim, turizm, spor, sosyal, kültürel vb. yaşamsal faaliyetlere bağlı ihtiyaçları da hızla artırdı ve çeşitlendirdi. Bu durum, insanların doğal çevreyi çok daha fazla kullanmaya başlamasına neden oldu. Bununla birlikte bilim ve teknolojinin gelişmesi insanların doğayı etkileme gücünü artırdı. Böylece insanların doğal çevreyi kullanma biçimleri değişti.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) İnsanların ihtiyaçları geçmişten bugüne nasıl değişim göstermiştir?
- B) İnsanın doğayla etkileşim düzeyini belirleyen unsurlar nelerdir?
- C) Sanayi Devrimi'nin insan ve doğa etkileşimine nasıl bir etkisi vardır?
- D) İnsanların doğal çevreyi kullanma biçimi, Sanayi Devrimi'yle nasıl değişmiştir?
- E) Beşerî faaliyetlerin doğada var olan dengeyi bozduğunu söylemek mümkün müdür?

3 İnsanlar, başlangıçta avcılık ve toplayıcılık yaparak doğadan basit bir şekilde yararlanıyordu. Ardından alet kullanmayı ve tarım yapmayı öğrenerek doğayı kullanmaya başladı. İnsanlar, Sanayi Devrimi'nden sonra artan ihtiyaçlarını karşılamak ve yaşamsal faaliyetlerini kolaylaştırmak için doğal çevrede ciddi değişimler yapmaya başladı. Örneğin; artan nüfusun gıda ihtiyacını karşılamak için, başta Güneydoğu Asya ülkelerinde olmak üzere, dünyanın birçok yerinde eğimli yamaçlar teraslanarak tarım alanına dönüştürülmektedir. Akarsular üzerine barajlar ve hidroelektrik santraller kurularak başta tarım alanlarının sulanması ve enerji üretimi olmak üzere birçok fayda sağlanmaktadır. Örneğin; Fırat Nehri üzerindeki Türkiye'nin en büyük barajı olan Atatürk Barajı sayesinde önemli miktarda tarım alanı sulanmakta ve hidroelektrik enerji üretilmektedir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarihi süreçlerde insan faaliyetleri farklılaşmıştır.
- B) İnsanlar başlangıçta doğaya bağımlıyken zamanla gelişim göstererek doğaya hâkim olmayı bilmişlerdir.
- C) İnsanın doğayla ilişkisi farklı çağ özelliklerine göre artıp azalsa da bu ilişkinin ortadan kalkması mümkün değildir.
- D) Doğa, her çağda insan yaşamının önemli bir parçası olmuştur.
- E) Günümüzde doğa; insan faaliyetlerini kısıtlayabilen bir güç olarak değil, üzerinde değişiklikler yapılabilecek bir unsur olarak görülmektedir.

4 İnsanlar, ekonomik faaliyetlerini geliştirmek ve yaşamsal faaliyetlerini kolaylaştırmak için doğal çevrede değişimler meydana getirmektedir. Bu değişimlerin önemli bir kısmını dağlık bölgelerin dar kıyı şeritlerinde denizin doldurulmasıyla elde edilen alanlar üzerinde yapılan ulaşım projeleri oluşturur. Türkiye'nin Karadeniz kıyılarındaki Karadeniz Sahil Yolu'nun önemli bir kısmı ve Ordu–Giresun Havalimanı, denizin doldurulmasıyla elde edilen alanlar üzerinde yapılmıştır.

Bu parçadan hareketle;

- I. İnsanın doğal çevreye müdahalesiyle bazı kısıtlılıklar imkâna dönüştürülebilir.
- II. İnsanın doğaya olan bağımlılığı her geçen gün azalmaktadır.
- III. Doğal koşulların yerleşmede göz ardı edilmesi, ekonomik faaliyetlerin kapsamını daraltabilir.

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

**TÜRK DİLİ VE
EDEBİYATI
PARAGRAF
TESTLERİ**

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTLERİ

► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 1.....	255
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 2.....	257
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 3.....	259
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 4.....	261
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 5.....	263
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 6.....	265
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 7.....	267
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 8.....	269
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 9.....	271
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 10.....	273
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 11.....	275
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 12.....	277
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 13.....	279
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 14.....	281
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 15.....	283
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 16.....	285
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 17.....	287
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 18.....	289
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 19.....	291
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 20.....	293
► TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PARAGRAF TESTİ 21.....	295

1 Edebiyat; düşünce, duygu, olay ve imgelerin insanlarda estetik duygular uyandıracak bir biçimde, dil aracılığıyla söz ve yazıyla anlatımını amaç edinen sanattır. Sözlü ve yazılı olmak üzere ikiye ayrılır. Sözlü edebiyat; anlatım aracı olarak sözün kullanıldığı, yazının bulunmadığı çağlarda üretilmiş, dilden dile söylenerek günümüze kadar gelmiş, halkın ortak malı olmuş edebiyat ürünlerinin genel adıdır. Yazılı edebiyat ise anlatım aracı olarak yazının kullanıldığı, yazarı belli olan, her tür edebiyat ürününün toplu adıdır. Yazar ve şairlerin ortaya koydukları eserlerde ele alıp işledikleri her şey, edebiyatın konusunu; dil ürünlerinde kullanılan üslup ve tür ise (roman, hikâye, deneme, fıkra, makale vb.) edebiyatın içeriğini oluşturur.

Parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Edebiyatta, söz ve yazı ile anlatım yapılabilir.
- B) Edebiyatın temelinde estetik duygu vardır.
- C) Yazının bilinmediği dönemlerde dahi insanlar edebiyat ile uğraşmaktaydı.
- D) Sözlü edebiyat ürünlerinin kime ait olduğu tam olarak bilinmemektedir.
- E) İnsan hayatındaki her şey edebiyatın konusu olabilir.

2

- I. Edebiyat-toplum ilişkisini kurcalayan külliyat da edebiyat ile içinde üretildiği toplum arasında kopmaz, yadsınamaz, reddedilemez bağların mevcut olduğunu iddia etmektedir.
- II. Edebiyatın sosyolojik imkânı, temelde edebiyat-toplum ilişkisini kurcalamak ve her iki alan arasında kopmaz bağların mevcudiyetini dile getirmektir.
- III. Bu iddiaya göre ne edebiyat toplumdan ne de toplum edebiyattan bağımsız algılanabilir.
- IV. Yani edebiyat doğrudan toplumsal gerçekliği ve toplum olaylarını anlatmasa dahi toplumsal yapı ile ilgili olmak, ondan etkilenmek durumundadır.

Parçadaki numaralandırılmış cümlelerden hangileri yer değiştirirse parçanın anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

3

(I) Felsefe tarihine baktığımızda, pek çok filozofun aynı zamanda edebî bir tarzı kullandıkları görülür. (II) İlkçağ filozoflarından bazıları görüşlerini şiirler şeklinde dile getirmişler ve aynı zamanda ozan olmuşlardır. (III) Platon, St. Augustine, Schopenhauer, Nietzsche aynı zamanda büyük edebiyatçılarıdır. (IV) Russel, Camus, Sartre Nobel Edebiyat Ödülü'nü almışlardır ama bazı çok iyi filozoflar da vardır ki bunlar kötü yazar olmuşlardır. (V) Örneğin Aristoteles, Kant gibi isimler çok iyi filozof oldukları hâlde, kullandıkları dil bakımından iyi yazar değillerdir.

Numaralandırılmış cümlelerden hangisi parçanın ana düşüncesini oluşturmaktadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4

———. Bu yüzden, bir edebî eseri açıklamak ve yorumlamak için yazarın psikolojisini kaynak almak, esere dair bilinç eleştirisi yapmak ve buradan psikolojik bir harita çıkarmak, edebiyat eleştirisinin disiplinler arasında kurduğu bağın gücünün artmasını sağlamaktadır. Edebiyat eleştirisi, psikolojiden destek alırken herhangi bir edebiyat eserinin en başta fert olarak yazarının karakter ve ruh hâlinin dışı vurulması ya da nakledilmesine bakar.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Edebi eserler, yazarından bağımsız olarak okuyucuya ulaştığında daha kalıcı olur
- B) Edebi eserler yazarının önüne geçtiğinde daha başarılı olmaktadır
- C) Her edebiyat metni ya da eseri, yazarının başkalarından farklı zihnî ve duygusal özellikleriyle bağlantılıdır
- D) Eserinden kendini soyutlayabilen yazar okuyucuya daha içten bir bağ oluşturur
- E) Edebiyat, eserin hayata yansımalarının bir yönü olarak düşünülebilir

1 Türk edebiyatında modern anlamda deneme türünde ürün veren Nurullah Ataç (1898–1957), yazmaya Yahya Kemal Beyatlı'nın yönettiği Dergâh dergisinde yayımlanan şiir ve yazılarıyla başladı. (I) Bu deneme, eleştiri ve çeviriler sayesinde Eski Türk edebiyatı ile çağdaş Batı edebiyatını inceledi. (II) Yeni bir kültür, edebiyat ve dil arayışı içinde oldu. (III) Türkiye’de, ulusal benliği koruyan bir Batılılaşma modeli uygulanmasını önerdi. (IV) Kendi türettiği kelimeleri, devrik cümleleri ve kendine özgü biçimiyle dili bir uygarlık sorunu olarak ele aldı. (V) “Günlerin Getirdiği, Sözden Söze, Karalama Defteri, Karalama, Okuruma Mektuplar, Günce” eserlerinden bazılarıdır.

Parçanın anlam bütünlüğü dikkate alındığında numaralandırılmış yerlerin hangisine “Bu şiir ve yazıların ardından yalnızca deneme ve eleştiri türünde ürünler verdi ve çeviriler yaptı.” cümlesinin getirilmesi uygun olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2 Günlük, tarihte ilk defa Romalılar tarafından birtakım kamu kuruluşlarındaki işlemlerin unutulmaması amacıyla kullanılmıştır. İngiliz Kraliçesi’nin yardımcısı Burney’in (Börniy) 19. yüzyılın başlarında kaleme aldığı eser, bu türün ilk örneği olarak kabul edilir. Alfred de Vigny’nin (Alfred dö Vicni) “Bir Ozanın Günlüğü”, Stendhal’ın (Stendal) “Öznel Günlük”, Gogol’ün (Gogol) “Journal”, Daniel Defoe’nun (Danyel Defo) “Veba Yılı Günlüğü”, Dostoyevski’nin (Dostoyevski) “Bir Yazarın Günlüğü” bu türün dünya edebiyatındaki önemli eserleridir.

Bu parçaya getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Günlük Türleri B) Günlük Örnekleri
C) Günlüğün Tarihçesi D) İlk Günlükler
E) Önemli Günlük Eserleri

- 3
- I. Bir edebî tür olarak ise günlük, ilk defa Tanzimat Dönemi’nde yazılmıştır.
 - II. Türk edebiyatında “ruzname” adıyla tutulan savaş notları tam olarak günlük niteliğinde olmasa bile günlük türüne oldukça yakındır.
 - III. Şair Nigâr Hanım’ın “Hayatımın Hikâyesi”, Nurullah Ataç’ın “Günce, Uçuş Günlüğü”, Salâh Birsell’in “Kuşları Örtünmek, Bay Sessizlik”, Oktay Akbal’ın “Yeryüzü Korkusu, Anılarda Görmek”, Tomris Uyar’ın “Gündökümü, Günlerin Tortusu”, Cahit Zarifoğlu’nun “Yaşamak”, Cemal Süreya’nın “Günler” gibi eserler günlük türünün önemli örnekleridir.
 - IV. Bu dönemde Direktör Ali Bey’in “Seyahat Journalı” adlı gezi kitabı Batı’daki anlamıyla Türk edebiyatında görülen ilk günlüktür.

Numaralandırılmış cümlelerden anlamlı ve kurallı bir paragraf oluşturulmak istendiğinde doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) I – III – II – IV B) II – I – IV – III
C) III – II – I – IV D) III – IV – I – II
E) IV – I – III – II

4 Bazı yazarlar, günlük türünü bir tarz olarak benimsemiş, günlük türünün biçimsel özelliğini kullanarak roman, hikâye ve şiirler yazmışlardır. Reşat Nuri Güntekin’in “Çalılıkusu”, Yakup Kadri Karaosmanoğlu’nun “Yaban”, Peride Celâl’in “Evli Bir Kadının Günlüğü”, Nâzım Hikmet’in “Piraye’ye Mektuplar Saat 21–22 Şiirleri” adlı eserler, buna örnek gösterilebilir.

Parçada düşüncüyü geliştirme yollarından hangisine başvurulmuştur?

- A) Benzetme B) Örneklendirme
C) Tanık gösterme D) Karşılaştırma
E) Sayısal verilerden yararlanma

9 SINIF

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi
1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No.:2/20
Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 384 20 33 - WhatsApp: 0 505 925 57 81
www.editoryayinevi.com | bilgi@editoryayinevi.com

